

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΝΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΤΟ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

Τό νέο Πρόγραμμα Σπουδών σέ άντορθόδοξη προοπτική.

Ή πιλοτική έφαρμογή τοũ νέου Προγράμματος Σπουδών για τό μάθημα τών Θρησκευτικών κατά τό σχολικό έτος 2011-2012 δημιουργεί δικαιολογημένα άντιδράσεις. Τό νέο μάθημα τών Θρησκευτικών δέν έχει πιά Όρθόδοξο Χριστιανικό χαρακτήρα, δέν βοηθεΐ τούς μαθητάς νά γνωρίσουν τήν Χριστιανική τους Πίστι, δέν οΐκοδομεί τήν θρησκευτική, τήν έθνική καΐ τήν πολιτισμική ταυτότητα τών έλληνοπαΐδων.

Θεολόγοι καΐ άλλοι έπιστήμονες, πού έκπροσωποũν θεολογικούς καΐ εκπαιδευτικούς φορεΐς, άγωνιοũν καΐ διαμαρτύρονται έπί δεκαεΐες τόσο για τήν ένδεχόμενη κατάργηση τοũ μαθήματος τών Θρησκευτικών στην δημόσια εκπαΐδευση όσο καΐ για τήν μετατροπή του σέ θρησκευολογικό. Ύπάρχουν θαυμάσιες καΐ έμπεριστατωμένες άναλύσεις. Για τό ΐδιο θέμα καΐ ή Ίερά Κοινότης τοũ Άγίου Όρους, εκφράζουσα τήν διαχρονική αύτοσυνειδησία τοũ έλληνορθόδοξου Γένους μας, διαμαρτυρήθηκε μέ έπιστολή της (28/12/2010 - 10/1/2011) πρós τήν τότε Ύπουργό Παιδείας καΐ έτόνισε ότι τό μάθημα τών Θρησκευτικών δέν πρέπει νά άποκτήση χαρακτήρα διαθρησκειακό, αλλά νά έχη χαρακτήρα Όρθόδοξο.

Τά παιδαγωγικά καΐ θεολογικά
χαρακτηριστικά του.

Προσφάτως (μέ ήμερομηνία 4 Ίουλίου 2012) τό «Ύπόμνημα» τοũ κ. Ήρακλή Ρεράκη, Καθηγητοũ τής Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής στην Θεολογική Σχολή τοũ Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης πρós τήν Ίερά Σύνοδο τής Έκκλησίας τής Έλλάδος, μάς πληροφορεΐ μέ έπιστημονικώς τεκμηριωμένα θεολογικά καΐ παιδαγωγικά έπιχειρήματα ότι:

α) Ή διδασκαλία τοũ νέου μαθήματος Θρησκευτικών προϋποθέτει τήν παραδοχή ότι ή Έλλάδα είναι ήδη μία πολυπολιτισμική χώρα. Ή παρουσία ώστόσο οΐκονομικών μεταναστών δέν έχει δημιουργήσει ιδιαίτερες πολιτισμικές όντότητες καΐ έπομένως τέτοια προϋπόθεσις δέν ύφίσταται στον έλληνικό χώρο.

β) Τό γνωσιακό (πολυθρησκειακό) περιεχόμενο τοῦ νέου μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν καθιστᾷ τήν διδασκαλία τοῦ μαθήματος ἀπολύτως ἀντιπαιδαγωγική. Εἶναι παιδαγωγικῶς ἀνεπίτρεπτη ἡ στόχευσις τοῦ νέου Προγράμματος Σπουδῶν, πού προβλέπει νά βομβαρδίζωνται τά παιδιά τῆς σχολικῆς ἡλικίας μέ γνωστικό ὑλικό, τό ὁποῖο δέν μποροῦν νά ἀφομοιώσουν οὔτε πολλῶ μᾶλλον νά ἀξιοποιήσουν δημιουργικά. Ἀντιθέτως, ἡ διδασκαλία περί τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, περί τῆς λατρευτικῆς καί μυστηριακῆς ζωῆς, περί τῆς ἐμπειρίας τῶν Ἁγίων μας, περί τῆς μοναδικότητος τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, ἀφορᾷ σέ θέματα, γιά τά ὁποῖα οἱ μαθηταί αὐτῆς τῆς ἡλικίας ἔχουν τόσο τίς ἐμπειρικές ὅσο καί τίς γνωστικές προϋποθέσεις νά ἀκούσουν, νά συζητήσουν, νά προβληματισθοῦν καί συνεπῶς νά ἀναπτύξουν κριτικό ἐνδιαφέρον γιά ὅλες τίς ἄλλες θρησκείες.

γ) Σύμφωνα μέ τό νέο Πρόγραμμα Σπουδῶν οἱ μικροί μαθηταί διδάσκονται νά εἶναι χειραφετημένοι ἀπό «ὅ,τι ὀνομάζεται "πρόσδεση στό παρελθόν"», δηλαδή τήν πίστι τῶν γονέων τους, οἱ δέ διδάσκοντες τά Θρησκευτικά προτρέπονται νά «ἀποστασιοποιοῦνται, κατά τό δυνατόν, ἀπό τή θρησκεία στήν ὁποία ἐνδεχομένως ἀνήκουν εἴτε πατροπαράδοτα εἴτε ἀπό ἐπιλογή».

δ) Ἡ προσφερόμενη θρησκευτική ἀγωγή δέν ἔχει ἀναφορά στόν Χριστό ὡς Θεό, Σωτήρα καί Λυτρωτή, ὅπως τόν γνωρίζουμε ἀπό τήν Ὁρθόδοξο Πίστι μας, ἀλλά κατά τρόπο πανθρησκειακό «καλεῖται νά ἐστιάσει τό ἐνδιαφέρον τοῦ μαθητῆ στήν ἀνθρώπινη διάσταση τῶν θρησκειῶν ... ὡς διαχρονική πηγὴ ἔμπνευσης γιά τόν πολιτισμό καί ἀντλησης προσωπικοῦ ἀλλά καί συλλογικοῦ ὑπαρξιακοῦ νοήματος».

Στόν ἀντίποδα τῆς Ὁρθοδόξου ἀγωγῆς.

Εἶναι προφανές ὅτι οἱ ἀρχιτέκτονες τοῦ νέου Προγράμματος Σπουδῶν ἔχουν κατά νοῦν νά ἀποδομήσουν ὅ,τι δέν πρόλαβαν νά γκρεμίσουν οἱ Βαυαροί τῆς Ἀντιβασιλείας τοῦ Ὁθωνος.

Ὁ ἄκρατος ἐκδυτικισμός τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, παρότι ἀπέκοψε τήν γενικώτερη Παιδεία ἀπό τίς φυσικές της ρίζες πού ξεκινοῦσαν ἀπό τήν ἀρχαία Ἑλλάδα καί δημιουργικά πέρασαν στήν χριστιανική Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία καί κατόπιν στήν παιδεία τῶν διδασκάλων τοῦ Γένους καί τῶν κρυφῶν σχολειῶν, δέν εἶχε ὀριστικά ἀκυρώσει τόν Ὁρθόδοξο χαρακτήρα τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν. Ἡ θρησκευτικὴ παιδεία, ἂν καί δέν στοιχοῦσε

ἀκριβῶς στίς προσδοκίες καί στά ὀράματα τῶν πατέρων τοῦ νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ, τοῦ ἀγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, τοῦ Καποδίστρια, τοῦ Μακρυγιάννη, τῶν ἀγίων Νεομαρτύρων, ἐν τούτοις διατηροῦσε τόν χαρακτήρα τῆς διδασκαλίας τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως. Ἀκόμη καί ὁ πολὺς Ἀδαμάντιος Κοραῆς, ὁ ὁποῖος δέν συμπαθοῦσε τήν παιδεία πού πήγαζε ἀπό τήν βυζαντινὴ μας παράδοσι καί διατηρήθηκε στοὺς κύκλους τῶν Κολλυβάδων, δέν δίσταζε νά ὑποστηρίξη τὸν κατηχητικὸ χαρακτήρα τῆς δημοσίας παιδείας στὸ ἀναγεννώμενο ἑλληνικὸ κράτος. Στίς «Σημειώσεις εἰς τὸ προσωρινὸν πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1822 ἔτους» (τὸ Σύνταγμα τῆς Α' ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνοσυνελεύσεως), σχολιάζοντας τὸ ἄρθρο πού ἀφορᾷ στήν δημόσια παιδεία, ὀρίζει τήν μορφή τῆς θρησκευτικῆς παιδείας ὡς «κατήχησιν» καί κάνει τίς ἐξῆς σημαντικὲς καί γιὰ τήν σημερινή πραγματικότητα παρατηρήσεις: «Τὸ αἴτιον, διὰ τί ὀνομάζω τελευταίαν τήν Κατήχησιν, εἶναι ὅτι, ἐπειδὴ ὑποθέτω ἀνοικτὰ τὰ κοινὰ σχολεῖα ὄχι μόνον εἰς ὅλας τὰς αἱρέσεις τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ καί εἰς τοὺς Ἰουδαίους καί εἰς τοὺς Τούρκους, καλὸν εἶναι νά παραδίδεται ἡ κατήχησις δύο ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος μόνας, εἰς μὴ τῶν Ἀνατολικῶν τὰ τέκνα, μετὰ τήν ἀπόλυσιν τῶν ἑτεροδόξων ὁποῖωνδήποτε, παρεκτός ἂν κάνεις ἀπὸ τοὺς γονεῖς τούτων αὐτόκλητος ζητήσῃ δις καί τρίς, ὡς χάριν, τήν εἴσοδον τοῦ τέκνου του εἰς τῆς κατηχήσεως τήν παράδοσιν» (ἔκδ. ἐν Ἀθήναις, 1933, ὑπὸ Θεμ. Π. Βορίδου).

Γιὰ τὸ περιεχόμενον τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς ἀγωγῆς ἔχει γίνῃ πολλή συζήτησις ἀπὸ ἀξιολόγους θεολόγους. Κατὰ καιροὺς, μὲ ἀνακοινώσεις σὲ συνέδρια καί μὲ ἄρθρα, ἔχουν γίνῃ προτάσεις γιὰ τήν ὑπέρβασι τῶν δυτικῶν θεολογικῶν ἐπιδράσεων στὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα καί στὸ περιεχόμενον τοῦ μαθήματος. Στόχος τῶν προτάσεων ἦταν ὁ προσανατολισμὸς τοῦ μαθήματος πρὸς τήν κατεύθυνσι τῆς καλλιέργειας τοῦ Ὁρθοδόξου ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος. Ὁ καθηγητὴς Νίκος Μαρτσούκας π.χ. ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων: «Καταλαβαίνει κανεὶς εὐκόλα πὼς δέν εἶναι δυνατό νά εὐδωθοῦν οἱ σκοποὶ τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος, πού στήν προκειμένη περίπτωσι γιὰ μᾶς εἶναι ἡ καλλιέργεια τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος, ἂν δέν ὑπάρχουν τὰ πολιτιστικὰ ἀγαθὰ τῆς βυζαντινῆς μας παραδόσεως καί δάσκαλοι πού θά ἐμπνεύσουν τὸ μεράκι γι' αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ. Προϋποτίθεται βέβαια ἡ ὑπαρξὴ τοῦ ζωντανοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος πού ἐκφράζεται στά πλαίσια τῆς λατρείας». Καί σχεδὸν συμπερασματικὰ, σάν μία προτροπὴ ἐξόδου τῆς θεολογίας καί τῆς θρησκευτικῆς παιδείας ἀπὸ τήν «βαβυλώνεια

αίχμαλωσία» τους στά δυτικά πρότυπα, συμπληρώνει: «Τό άναλυτικό πρόγραμμα τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος πρέπει νά άναθεωρηθεῖ άπό τά βάθρα του καί νά δοθεῖ μέ τρόπο πιό συγκεκριμένο ή ιστορική ζωή τῆς Ὁρθοδοξίας» (περιοδ. ΣΥΝΑΞΗ, τεῦχ. 1 [1982], σελ. 36 καί 40).

Νέος βαρλααμιτισμός.

Μέ τό νέο Πρόγραμμα Σπουδῶν, εἰς πείσμα τῆς άνάγκης γιά μία Ὁρθόδοξο διδαχή μέ τά «άγαθά τῆς βυζαντινῆς μας παραδόσεως», ἐπιβάλλεται ἕνας σύγχρονος βαρλααμιτισμός πού εἰσχωρεῖ βάναυσα στά σπλάγχνα τοῦ Γένους. Ἡ οὐμανιστική παιδεία, μέ μορφή διαφορετική άπό ἐκείνη τοῦ παλαιοῦ βαρλααμιτισμοῦ, μέ τά χαρακτηριστικά τοῦ πανθρησκειακοῦ συγκρητισμοῦ, εἰσβάλλει στά σχολεῖα γιά νά άκυρώση τήν Παιδεία τοῦ Γένους. Ἐπιχειρεῖται νά άποκοποῦν τά παιδιά άπό τίς ζωογόνες ρίζες τῆς πατροπαραδότου Ὁρθοδόξου Πίστεως, πού καθιστᾷ τούς άνθρώπους Σῶμα Χριστοῦ, Ἐκκλησία Χριστοῦ, «κοινωνούς θείας φύσεως» (Πρβλ. Β' Πέτρ. 1, 4), καί νά άφομοιωθοῦν στήν χοάνη μιᾶς οὐμανιστικῆς θρησκευτικότητος, πού δέν ἐλευθερώνει τόν άνθρωπο άπό τήν άμαρτία καί τόν θάνατο, δέν τόν άδηγεῖ στόν άγιασμό καί τήν θέωσι, άλλά, τούναντίον, τόν προετοιμάζει γιά νά άποδεχθῆ τήν δαιμονική Πανθρησκεία.

Αὐτός ό ιδιότυπος νεοβαρλααμιτισμός ἐπιβάλλεται άπό μία μερίδα θεολόγων, οἱ όποῖοι δείχνουν πώς ἐχθρεύονται τήν ήσυχαστική θεολογία τοῦ άγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τήν μαρτυρική Ὁρθοδοξία τῶν Νεομαρτύρων, τήν άσκητική παιδεία τῶν Κολλυβάδων, τήν άπλοϊκή πίστι τῶν άγωνιστῶν τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ 1821. Οἱ θεολόγοι αὐτοί δέν κατανοοῦν ότι άντιστρατεύονται τόν λόγο τῶν Προφητῶν, τῶν Άποστόλων καί τῶν Πατέρων, ό όποῖος δέν άναγνωρίζει άλλες όδοῦς σωτηρίας πλην τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. «Οὐκ ἔστιν έν άλλῳ οὐδενί ή σωτηρία· οὐδέ γάρ όνομά έστιν έτερον ύπό τόν ούρανόν τό δεδομένον έν άνθρώποις έν ᾧ δεῖ σωθῆναι ήμᾶς» (Πράξ. 4, 12). Δέν κατανοοῦν έπομένως ότι, στεροῦντες άπό τά Ὁρθόδοξα Ἑλληνόπουλα τήν άναγκαία γί' αὐτά Ὁρθόδοξη ἐκκλησιαστική παιδεία καί ἐπιβάλλοντες τήν δημόσια πολυθρησκειακή θρησκευτική έκπαίδευσι, φανερώνουν τήν κρίσι θεολογίας καί πιό πολύ τήν κρίσι πίστεως, στήν όποία βρίσκονται, γιά νά θυμηθοῦμε τόν σχετικό λόγο τοῦ π. Γεωργίου Φλωρόφσκυ. Διερωτᾷται κανείς, έν μπορεί οἱ θεολόγοι αὐτοί νά θεωροῦνται μέλη

τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅταν ἐν τοῖς πράγμασι ὑπονομεύουν τὸ διδακτικὸ τῆς ἔργο στίς εὐαίσθητες ἀκόμη ψυχές τῶν μαθητῶν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δὲν μποροῦν νὰ εἶναι ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς Ἐκκλησίας, δὲν μποροῦν νὰ εἶναι μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ ὑποσκάπτουν.

Ἀπο-Χριστοποίησης τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς.

Οἱ ἐμπνευσταὶ τοῦ νέου Προγράμματος Σπουδῶν φαίνεται νὰ πιστεύουν ὅτι ὁ λαὸς μας δὲν χρειάζεται τὸν Χριστὸ στήν Παιδεία, ἀλλὰ ὅτι ἔφθασε ἡ ὥρα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Χριστὸ νὰ «ἀπέλθῃ τῶν ὀρίων αὐτῶν». Ὅμως, πρὶν ἀπὸ ἐμᾶς, ἄλλοι λαοί, τῶν ὁποίων τίς ἀρχές διδασκαλίας τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος πασχίζουμε νὰ ἀντιγράψουμε, εἶχαν διώξῃ τὸν Χριστὸ ἀπὸ τὴν παιδεία τους καὶ ἔζησαν τίς συνέπειες τῆς ἀπομακρύνσεώς Του. «Τὸ σχολεῖον τῆς Εὐρώπης ἔχει ἀποχωρισθῆ ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Εἰς αὐτὸ ἔγκειται ἡ μεταστροφή της εἰς δηλητηριάστριαν, εἰς αὐτὸ καὶ ὁ θάνατος τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀνθρωπότητος», εἶπε μὲ κάθε εἰλικρίνεια ὁ βαθύς γνώστης τῆς εὐρωπαϊκῆς κουλτούρας, ἅγιος Νικόλαος Βελιμίροβιτς, ὁ ὁποῖος ἔζησε στὸ ἴδιο του τὸ σῶμα τὴν βαρβαρότητα τῆς ἀποχριστιανοποιημένης Εὐρώπης, ὅταν ἦταν αἰχμάλωτος τῶν Ναζὶ στὰ στρατόπεδα τοῦ Νταχάου.

Ὁ σύγχρονος νεοελληνικὸς οὐμανισμὸς ἐπιβάλλει στοὺς Νεοέλληνες νὰ διώξουν ἀπὸ τὴν δημόσια θρησκευτικὴ Ἐκπαίδευσιν τὸν Χριστὸ τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως καὶ νὰ δεχθοῦν τὴν νεοεποχίτικη πολυθρησκειακὴ θρησκευτικὴ παιδεία, τὴν παιδεία τῆς Πανθρησκείας. Ἐλπίζουμε ὅτι ὁ λαὸς μας δὲν θὰ ὑποκύψῃ στίς ἐπιλογές μιᾶς μειοψηφίας θεολόγων καὶ διαμορφωτῶν τῆς δημόσιας παιδείας, ἀλλὰ θαρραλέα θὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους παράγοντες τῆς Πολιτείας νὰ ἐπανεξετάσουν τὸ θέμα, νὰ τὸ θέσουν σὲ ἓνα οὐσιαστικὸ δημοψήφισμα, ἀφοῦ ἀκουσθοῦν καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι καὶ οἱ πανθρησκειακὲς προτάσεις, γιὰ νὰ ἐπιλέξῃ μόνος του ἂν ἀκόμη θέλῃ τὸν Χριστὸ στήν Παιδεία ἢ ἂν ἐπιθυμῇ τὴν ἀπο-Χριστοποίησίν της.

Ἀνατροπὴ, χωρὶς νὰ ἐρωτηθῇ ὁ πιστὸς λαός.

Πιστεύουμε ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαός, παρὰ τίς ἀμαρτίες του ποὺ τὸν ὠδήγησαν στήν παρούσα πολὺπλευρὴ κρίσι, στὸ βάθος τῆς ψυχῆς του εἶναι πιστὸς στήν Ὁρθοδοξία καὶ τὴν Ἐκκλησία του. Αὐτὸ τὸ δείχνει, ὡσὰκις οἱ περιστάσεις τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἐκφράζῃ ἀνεπηρέαστος τὴν πίστιν του στὸν Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία. Τὴν

Όρθόδοξη Χριστιανική παιδεία προτιμοῦν ὄχι μόνο τὸ τρία τοῖς ἑκατὸν τῶν Νεοελλήνων ποῦ ἐκκλησιάζονται τίς Κυριακές ἀλλὰ καὶ ἡ συντριπτικὴ τους πλειοψηφία ποῦ αἰσθάνονται καὶ δηλώνουν Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος, ποῦ τιμοῦν τίς μεγάλες ἐορτές τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ βαπτίζουν τὰ παιδιὰ τους, ποῦ ἀγαποῦν τίς χριστιανικές τους παραδόσεις, ποῦ κάποτε μετανοοῦν γιὰ τὰ λάθη τους, ποῦ παίρνουν τὸ ἐφόδιο τῆς αἰώνιου Ζωῆς, ποῦ ἀφήνουν τὴν τελευταία τους πνοὴ μὲ ἐλπίδα στὸν Χορηγὸ τῆς ζωῆς καὶ Νικητὴ τοῦ Θανάτου.

Αὐτὰ τὰ παρακάμπουν οἱ ἐπίδοχοι μεταρρυθμισταὶ τῆς θρησκευτικῆς παιδείας τοῦ Γένους. Θέλουν νὰ νοιώθουν ἐκσυγχρονισταὶ καὶ ὄχι «ἐπόμενοι τοῖς ἀγίοις πατράσι». Ἀλλοιῶς δὲν ἐξηγεῖται ἡ ἐμμονὴ τους σὲ δυτικότερες μεθόδους ποῦ ἀκολουθοῦν τίς ἀρχές τῆς θεωρίας τοῦ «θρησκευτικοῦ γραμματισμοῦ», μιᾶς θεωρίας ποῦ δὲν ἀνταποκρίνεται στοὺς στόχους τῆς Ὁρθόδοξου ἀγωγῆς, ποῦ δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν προοπτικὴ τῆς θεώσεως. Ἀλλοιῶς δὲν ἐξηγεῖται τὸ ὅτι, ἂν καὶ εἶναι Ὁρθόδοχοι θεολόγοι, δὲν ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή γιὰ τὰ Ὁρθόδοξα παιδιὰ πρέπει νὰ βασίζεται στὴν πίστι καὶ στὴν ζῶσα ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας, στὸ κέντρο τῆς ὁποίας εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Κύριος Ἰησοῦς Χριστός.

Γιὰ μία ἀκόμη φορά τὸ ἴδιο δῖλημα ὀρθώνεται μπροστὰ μας. Οὐμανιστικὴ ἢ θεανθρωποκεντρικὴ παιδεία; Συσχηματισμὸς μὲ τὸν κόσμο ἐν ὀνόματι μιᾶς δῆθεν προσαρμογῆς στὰ νέα κοινωνικὰ δεδομένα ἢ προσήλωσις στὴν πάντοτε καινὴ καὶ οὐδέποτε ἐκκοσμικευόμενὴ παιδαγωγικὴ τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Παιδαγωγοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς κάνει δικό Του Σῶμα, Ἐκκλησία Του, αὐθεντικὴ εἰκόνα Του;

Ἡ διαχρονικὴ μαρτυρία τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Στὸ βιβλίο της «Τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἡ Παιδεία τοῦ Γένους μας» (1984), ἡ Ἱερά Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὁρους γράφει: «Δὲν μπορούμε ἀτιμωρητὶ οἱ ὀρθόδοχοι Ἕλληνες νὰ παιδισκίζουμε, στηριζόμενοι σ' ὅποιαδήποτε δικαιολογία ἢ, περισσότερο, νὰ αὐθαδιάζουμε.

Ἄν αὐτοὶ ποῦ προηγήθηκαν ἡμῶν, καὶ ἔζησαν καὶ τάφηκαν σὲ τοῦτα τὰ χῶματα, αὐτοσχεδίαζαν κάνοντας τὸ κέφι τους, τότε θὰ μπορούσαμε καὶ μεῖς νὰ συνεχίσουμε αὐτοσχεδιάζοντας.

Ἄν ὅμως ἔζησαν διαφορετικά... τότε δέν μπορούμε ἀτιμωρητί νά αὐτοσχεδιάζουμε, νά κάνουμε πρόβες, νά παίζουμε ἐν οὐ παικτοῖς.

Ἄν δέν εἶχε θεολογήσει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὅπως θεολόγησε, ἀνακεφαλαιώνοντας τήν πείρα καί τή ζωή τῆς Ὁρθοδοξίας, σβήνοντας τή δίψα τοῦ σημερινοῦ βασανισμένου νέου ἀνθρώπου. Ἄν δέν ἦσαν γενάρχεις τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ ἕνας ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός καί ἕνας Μακρυγιάννης. Ἄν δέν ὑπῆρχαν ὅλα αὐτά στό αἷμα μας, τότε θά μπορούσαμε νά κάνουμε ὅ,τι μᾶς κατέβη.

Τώρα δέν εἶναι ἔτσι. Τώρα βρισκόμαστε ἐν τόπῳ καί χρόνῳ ἀγίῳ. Δέν μπορεί νά εἴμαστε ἐπιπόλαιοι. Δέν ἀνήκομε στόν ἑαυτό μας. Ἀνήκομε σ' αὐτούς πού μᾶς γέννησαν καί σ' ὅλο τόν κόσμο. Εἴμαστε χρεωμένοι μέ πνευματική κληρονομιά» (σελ. 68-70).

Αὐτή εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ἵδρυε σχολεῖα γιά νά ὀδηγηῖται δι' αὐτῶν ὁ λαός σέ θεογνωσία, ὄχι σέ στείρα ἐγκυκλοπαιδική γνῶσι. Ἡ γνωσιολογία, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει τό φρόνημα καί διέπει τά κηρύγματα τοῦ ἔθναποστόλου ἀγίου Κοσμᾶ, δέν εἶναι ἡ γνωσιολογία τῶν ἐγκυκλοπαιδιστῶν, τῶν εὐρωπαίων καί ἐλλήνων διαφωτιστῶν τοῦ 18ου αἰῶνος, τῶν βαυαρῶν ἀρχιτεκτόνων τῆς νεωτέρας παιδείας τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους. Ἡ γνωσιολογία του εἶναι εὐθυγραμμισμένη μέ ἐκείνην τῶν Προφητῶν, τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων μέχρι τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ. Σέ αὐτήν τήν παιδεία προσανατόλιζε τό δοῦλον Γένος, ὅταν ἔλεγε: «Διατί ἀπό τό σχολεῖον μανθάνομεν τό κατά δύναμιν τί εἶναι Θεός, τί εἶναι Ἁγία Τριάς, τί εἶναι ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, τί εἶναι δαίμονες, τί εἶναι Παράδεισος, τί εἶναι Κόλασις, τί εἶναι ἁμαρτία, τί εἶναι ἀρετή. Ἀπό τό σχολεῖον μανθάνομεν τί εἶναι ἁγία Κοινωνία, τί εἶναι Βάπτισμα, τί εἶναι τό ἅγιον Εὐχέλαιον, ὁ τίμιος Γάμος, τί εἶναι ψυχή, τί εἶναι κορμί, τά πάντα ἀπό τό σχολεῖον τά μανθάνομεν» (Ἰω. Μενοῦνου, Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ Διδαχές, ἐκδ. Τῆνος, σελ. 142).

Πιστεύουμε ὅτι οἱ ἐκτιμήσεις μας γιά τήν βούλησι τοῦ Ὁρθοδόξου ἐλληνικοῦ λαοῦ στό θέμα τῆς θρησκευτικῆς παιδείας εἶναι ὀρθές καί ὁ λαός μας, ἄν ἐρωτηθῆ, θά προτιμήσῃ νά μείνῃ πιστός στήν παρακαταθήκη τῶν πατέρων του καί δέν θά ἀποδεχθῆ ἕνα πανθησκευιακό μάθημα γιά τά παιδιά του. Θά προτιμήσῃ νά καταργηθῆ τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν παρά νά ἐκπέσῃ σέ μία ἀντίχριστη θρησκευτική ἀγωγή! Θά ἦταν προτιμότερο γι' αὐτόν νά καταργηθῆ τό μάθημα καί νά προσφέρῃ μία Ὁρθόδοξη παιδεία στά

παιδιά του έξω από τό δημόσιο σχολεῖο, παρά νά ἀποδεχθῆ μία δημόσια μῦση στήν ἐπερχόμενη Πανθηρσκεία.

Ἐάν παρά ταῦτα ὁ λαός μας ἐνσυνείδητα προτιμήσῃ νά ἀπομακρύνῃ τόν Χριστό ἀπό τήν δημόσια παιδεία, θά εἶναι μοιραῖα ἐκεῖνος ὑπεύθυνος τῆς ἐπιλογῆς του. Ὁ Χριστός, ὅπως μαρτυρεῖται στό Ἱερό Εὐαγγέλιο, δέν ἐκβιάζει κανένα. Εἶναι Θεός τῆς ἐλευθερίας. «Κρούει τήν θύραν» καί περιμένει νά τόν δεχθοῦμε. Ἀλλά καί ἀπομακρύνεται, ὅταν ἐμεῖς δέν τόν δεχόμαστε. Μόνον ἄς γνωρίζουμε ὅτι τό τίμημα τῆς ἀπουσίας τοῦ Χριστοῦ ἀπό τήν ζωή μας θά εἶναι βαρῦ, θά εἶναι ὁ ὄλεθρος. Ὅπως λέγει ὁ προφητικός λόγος: «ὅτι ἰδοῦ οἱ μακρύνοντες ἑαυτούς ἀπό σοῦ ἀπολοῦνται» (Ψαλμ. 72, 27). Καί ὅπως γράφει ὁ ἅγιος Νικόλαος Ἀχρίδος: «Ὁ Χριστός ἀπεμακρύνθη ἀπό τήν Εὐρώπην, ὅπως κάποτε ἀπό τήν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ὅταν οἱ Γαδαρηνοί τό ἐζήτησαν. Μόλις ὅμως Αὐτός ἔφυγεν, ἦλθε πόλεμος, ὀργή, τρόμος καί φρίκη, κατάρρευσις, καταστροφή».

Στήν ὁδὸ πρὸς τήν Πανθηρσκεία.

Συνοψίζοντες τά ἀνωτέρω διαμαρτυρόμεθα σέ ὅλους τοὺς τόνους καί πρὸς κάθε κατεύθυνσι γιά τό ὅτι μέ τό νέο Πρόγραμμα Σπουδῶν ἐξισώνονται ὁ Χριστός μέ τόν Μωάμεθ, τόν Βούδα, τόν Κομφούκιο, καί ἡ ἐν Χριστῷ ζωή μέ τήν θρησκευτικότητα τῶν ἄλλων θρησκείων, δηλαδή διδάσκεται στά παιδιά ὅτι σωτηρία ὑπάρχει καί στίς ἄλλες θρησκείες. Ὅσοι τό πράττουν, κηρύσσουν «ἕτερον εὐαγγέλιον», εὐαγγέλιο πλάνης, μέ τό ὁποῖο δέν μποροῦμε νά συμφωνήσουμε. Ἐκφράζουμε τήν ἐλπίδα ὅτι οἱ πολιτικοί μας ἡγέται καί οἱ ἐκκλησιαστικοί μας ἄρχοντες δέν θά ἐπιτρέψουν νά ἐξισώνεται στίς ψυχές τῶν Ὁρθοδόξων μαθητῶν ἡ Ἀλήθεια μέ τό ψεῦδος, διότι τό φοβερό αὐτό πλήγμα τῆς δαιμονικῆς Νέας Ἐποχῆς στό σῶμα τοῦ εὐλογημένου Ὁρθοδόξου λαοῦ μας θά ἀποτελέσῃ ἀσυγχώρητο λάθος τῆς γενεᾶς μας, ἡ ὁποία καί θά πληρώσῃ τό βαρῦ τίμημα αὐτῆς τῆς ἀποστασίας.

Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου

Ἀρχιμ. Γεώργιος

22 Ἰουλίου 2012